

PŘEDKLÁDACÍ ZPRÁVA

Hodnocení výsledků programů výzkumu, experimentálního vývoje a inovací ukončených v roce 2008 (dále jen „Hodnocení“) je zpracováno na základě usnesení vlády ze dne 23. června 2004 č. 644 k hodnocení výzkumu a vývoje a jeho výsledků. Podle bodu II.1.d) uvedeného usnesení vlády mají členové vlády a vedoucí ostatních ústředních orgánů, z jejichž rozpočtových kapitol je podporován výzkum, experimentální vývoj a inovace, vždy do 30. září roku následujícího po ukončení programu výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (dále jen „program“) provést zhodnocení dosažených výsledků programu a toto zhodnocení předkládají Radě pro výzkum, vývoj a inovace (dále jen „Rada“).

Následně předkládá předseda Rady vládě souhrnné vyhodnocení výsledků programů. Způsoby zpracování hodnocení výsledků programů, ukončených v roce 2008, stanovuje Metodika hodnocení výsledků výzkumu a vývoje v roce 2009 (dále jen „Metodika“). V souladu s Metodikou bylo pro Hodnocení primárně využito údajů předaných jednotlivými poskytovateli do Informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací podle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. Doplnkově bylo pro Hodnocení využito údajů a informací, které předložili poskytovatelé ve svých souhrnných zprávách.

Účelem Hodnocení je posoudit, s jakou mírou efektivnosti byly na řešení programů vynaloženy veřejné prostředky a zda bylo dosaženo takových cílů, které byly jednotlivými poskytovateli očekávány při schvalování programů, a zda dosažené výsledky odpovídají vynaloženým prostředkům.

Souhrnné vyhodnocení výsledků programů ukončených v roce 2008 je uvedeno v části III. předkládaného materiálu, v příloze č. 1 materiálu je uveden přehled programů ukončených v roce 2008, jejich cíle a vynaložené náklady, příloha č. 2 uvádí údaje o počtech dosažených výsledků a hodnocení efektivnosti. Souhrnné vyhodnocení dokumentuje stav podle výsledků uplatněných a do Informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací předaných do 7. září 2009 (tento termín je dán ustanovením § 31 odst. 6 zákona č. 130/2002 Sb.).

Na řešení projektů byla v rámci čtyř hodnocených programů výzkumu, experimentálního vývoje a inovací poskytnuta veřejná podpora ve výši 983.985 tis. Kč, bylo řešeno celkem 129 projektů a bylo dosaženo 250 bodově hodnotitelných výsledků, z nichž více jak 70 % jsou výsledky tzv. aplikované (tj. nikoliv publikační).

Z Hodnocení vyplývá, že i když poskytovatel deklaruje podporu aplikovaného výzkumu a následně vyhlásí program výzkumu, experimentálního vývoje a inovací se zaměřením na aplikovaný výzkum, dosažené výsledky nelze vždy považovat za výsledky aplikovaného výzkumu. Ve srovnání s obdobnými hodnoceními prováděnými v předchozích letech je ovšem zřejmé, že poskytovatelé kladou větší důraz na tvorbu aplikovaných výsledků. V roce 2009, kdy byly vyhodnocovány programy ukončené v roce 2007, bylo konstatováno, že více než 50 % všech výsledků mělo formu článků v odborných časopisech.

V souladu se zákonem č. 130/2002 Sb. je povinností příjemce uzavírat s uživateli výsledků smlouvu o využití výsledků. Odpovědnost za využití výsledků je tedy dána zákonem.

Rovněž lze konstatovat, že poskytovatelé podpory výzkumu, experimentálního vývoje a inovací postupují v souladu s opatřeními definovanými v obdobných hodnoceních

v předchozích letech, zejména při přípravě nových programů odlišují při definování očekávaných výsledků a jejich kvantifikaci zaměření programů a při přípravě nových programů stanovují cíle a očekávané výsledky tak, aby bylo možné po ukončení řešení jednoznačně konstatovat splnění či nesplnění očekávaných cílů.

Samostatná opatření nejsou v materiálu definována, protože nové povinnosti vyplývají z novely zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, která nabyla účinnosti 1. července 2009. V platnosti jsou rovněž opatření z uplynulých let, zejména opatření daná Reformou systému výzkumu, vývoje a inovací v ČR (usnesení vlády ze dne 26. března 2008 č. 287), Změnou ve státní správě výzkumu, vývoje a inovací (usnesení vlády ze dne 20. října 2008 č. 1305) a Národní politikou výzkumu, vývoje a inovací (usnesení vlády ze dne 8. června 2009 č. 729), rovněž tak jsou stanovena v uneseních vlády, kterými byly schvalovány obdobné dokumenty v předchozích letech (usnesení vlády ze dne 2. dubna 2008 č. 338, usnesení vlády ze dne 30. března 2009 č. 381). V posledních 3 letech je již při schvalování programů Radou striktně vyžadováno, aby cíle byly konkrétní a přesné a výsledky byly aplikované (podmínka pro úspěšný program). Rada závěry zohledňuje při návrzích výdajů na výzkum, experimentální vývoj a inovace a vychází v nich i při posuzování a přípravě nových programů všech poskytovatelů. Rovněž tak Rada v současné době připravuje a bude vládě předkládat novou metodiku hodnocení, která bude tyto závěry zohledňovat.

V době, kdyby byly programy připravovány, nebyla vyžadována kritéria splnění programu jako celku (některé programy byly připravovány a schváleny před nabytím účinnosti zákona č. 130/2002 Sb.). Vzhledem k přístupu ze strany některých poskytovatelů, nebudou někteří již poskytovatelem (viz usnesení vlády ze dne 26. března 2008 č. 287 a ze dne 20. října 2008 č. 1305), např. MŽP a ČBÚ. Na základě tohoto hodnocení (tj. provedeného v roce 2009) dojde v případě MO ke snížení výdajů na programy v dalším období, a to ve výši 70 mil. Kč – jedná se vyjádření podílu ve výši 50 % z čerpaných výdajů na program OR připadajícího na dvě neřešené (avšak dříve schválené) oblasti.

Schválení materiálu nebude mít dopad na státní rozpočet, na podnikatelské prostředí České republiky ani na rovné postavení mužů a žen.

Souhrnné vyhodnocení výsledků programů výzkumu, experimentálního vývoje a inovací ukončených v roce 2008 bylo schváleno Radou pro výzkum, vývoj a inovace na jejím 250. zasedání dne 12. února 2010.

V rámci meziresortního připomínkového řízení, které probíhalo od 12. února 2010 do 1. března 2010, bylo vzneseno celkem 17 připomínek, z toho bylo 5 připomínek zásadních. Vypořádání připomínkového řízení je obsaženo v části IV materiálu. S vypořádáním zásadních připomínek byl ze strany jejich předkladatele vysloven souhlas. Materiál je předkládán bez rozporu.